

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LI Ч. 235 Джерзі Сіті, Н. Дж., п'ятниця, 3-го грудня 1943. No. 235 Jersey City, N. J., Friday, December 3, 1943. VOL. LI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Соусу: ВЕрген 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES FIVE CENTS ELSEWHERE OF AMERICA.

МІЛІОНИ В ХАРЧАХ ІДУТЬ З ДИМОМ

НЬО-ЙОРК. — Агенція Нью-Йорк Американ Експресер Алайенс призбирала дані про пожежі в харчових фабриках та складах з усіх штатів Злучених Держав. Ці цифри вказують, що харчові припаси, призбирані дбайливо літами, пішли з димом утворюючи кілька годин. Це діється в тому часі, коли хазяйки малих господарств напружують усі зусилля, щоб зберегти городні перемоги для посилення змагань уряду. Найбільше знищення вказують пожежі млинів із готовими припасами муки, відтак склади м'яса, дальше склади яричних продуктів у презервованім виді. Коли пожежі великих підприємств реєструють газети, їх шкоди можна ще обчислити. Але ще більше шкоди можна доглянути в пожежах малих складів, пекарень, торговель, хоч їх не дається точно означити. Є дві головні причини пожеж: Недбалство у вичищуванні сміття і недостатка апаратів до гашення пожеж. У ніякім випадку великої пожежі не доказано саботажу, вони повстають із недбалства.

КОРАБЕЛЬ ГРІПСГОЛМ ПРИВІЗ ІНТЕРНОВАНИХ З ЯПОНІЇ.

До пристані в Джерзі Сіті прибав шведський дипломатичний корабель Гріпсгольм, що, як належить до нейтральної держави, перевозить полонених, яких вземно вимінюють між собою воюючі держави. Тим разом Гріпсгольм привіз 1,440 цивільних людей, інтернованих в Японії. Між ними є 217 канадійців. Сцени небувалої радості можна було завважати серед вимучених неволею й подорожню людей. Та хоч самі вони веселі, то з їх уст не чути було слів догани для японського уряду, щоб не стягнути терору проти 6,800 американських громадян, що ще остають в японських таборках. Канадійців перевезено зміцню до окремого залізничного потягу, його зазначено і пущено до канадійської території. Американські громадяни перепускають поодинокі агенти Федерально-го Бюро Інвестиції, деяких з них затримують до точнішого слідства, а переважно пускають негайно після переслухання. Між тими, що їх випущено чути негодуючому на переповнення таборів інтернованими і недостатку нагоди для самоти.

ЗНИЖЕННЯ ПАЙКІВ НА ХАРЧІ.

НЬО-ЙОРК. — Бюро Адміністрації Цін проголосило нову знижку на харчові пайки. Цілком звільнено від пайкування квашену капусту і неконцентровані зупи та цитрусовий сок („грейпфрут“), а значно обнижено пайки на різні роди м'яса. Обниження пайків не має впливу на ціну. Маргарина, смадець і масло мають таксами пайки як досі, а віднесено пайки на сир і рибу в бляшанках. Подрібну нову лісту пайкування розіслано до харчових крамниць, де кожна хазяйка може їх перевірити.

СТРАЙК СЛУЖБИ ПО ШКОЛАХ НЕ ВДАВСЯ.

НЬО-ЙОРК. — Довго заповіданий страйк шкільних сторожів не вдавсь, коли його викликала юнія, що належить до організації Луїса. На 3,000 наемців липне 197 послушали зазиву предсідника місцевого відділу юнії Юнайтед Конструкторів Воркерс. Ізза страйку не замкнено ні одної школи і ані одна класа не потерпіла якоїнебудь невідгоди через „страйк“. Це сталося тому, що Шкільна Рада задалегідь сповнила бажання наемців щодо підвишки платні.

РОЗДІЛЮЮТЬ ГУЗИКИ З ПОРТРЕТОМ РУЗВЕЛТА.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Тефт у часі дебати над законопроектом про висилку баллотів до голосування між воєнних, видивнувши питання, пощо Бюро Воєнних Інформацій видало 50,000 гузиків із портретом президента на одній стороні а з американським прапором на другій дря розділу між арабів. Інші сенатори назвали це „гузиком для кампанії“, але не вміли перечитати арабського напису. — Сенат перервав ухвалу, щоб не признати права голосу несутнім цивільним, що служать за границею чи то в борах армії, чи в Червону Хресті, чи в організації ЮСО.

ЗАКОНОПРОЕКТ ФЕДЕРАЛЬНОЇ ЛЬОТЕРІЇ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Джозеф Ф. Гофі з Пенсильвенії зголосив проект закону, щоб створити федеральну льотерію при департаменті скарбу. Дохід з льотерії мав би піти на покриття коштів війни. Льоти малиб коштувати по \$2, загальна суми вигри що два місяці малаб бути \$500,000,000, платних федеральними бондами для 1,318 людей, що мали шастя „трафити на льотерію“.

ДАЛЬШЕ АРЕШТУЮТЬ НЕБЕЗПЕЧНИХ НІМЦІВ.

НЬО-ЙОРК. — Бюро Воєнних Інформацій арештувало 51 німців за те, що висловлювалися ворожо проти змагань Злучених Держав та загалом критично-вали альянтські осяги. Між арештованими є давніші члени німецького Бунду, а теж такі, що інвестували свої гроші в німецьких воєнних бондах, бо надіялися вернутися в Німеччину.

Ривалізація між Алянтськими пресовими агенціями

ВАШИНГТОН. — Директор Бюро Воєнних Інформацій Елмер Дейвіс, який є теж відповідальний за американську воєнну цензуру, вислав протест до британського міністра Інформації Брендана Брекена за передчасне проголошення новинки про зїзд Рузвелта, Чорчила й Кай-Шека у Каїрі. Новинка вийшла з Лісбони в Португалії, але її перепустив англійський менаор 30 годин скорше, ніж було умовлено. Внаслідок цього німецькі пресові агенції могли використати цю новинку із відповідним навітленням, поки ще американські газети її оголошували. Шойно, як Дейвіс завважав цю аномалію, випустив новинку для американської преси. Брекен оправдується тим, що новинка з Лісбони вийшла спонтанічно внаслідок напруження між кореспондентами. Тому, що таке положення умови щодо часу випущення новинки повторилося вже кілька разів, один із американських кореспондентів запитав Дейвіса, чи він вміє поваги президента Рузвелта для виключення таких несподіванок на будуче. На це Дейвіс відповів, що він укине всіх засобів, щоб американська преса мала свою нагоду подати новинки вчас.

ЮНРА НА ДОПОМОГУ ГОЛОДНІЙ ІНДІЇ В КІНЦЕВОМУ ЗАСІДАННІ

АТЛАНТИК СІТИ. — На кішечній сесії представників 44 держав для регабілітації світу признано як пекуче домогання Націоналістичної Індійської Ліги в Америці, щоб прийти з негайною допомогою голодної Індії. Ніяка цього виголошено ще 20 прощальних промов на нітвертнім засіданні в готелю Каеридж. В імені Злучених Держав говорив домічник секретара штату Ачосон, як голова американської делегації. Представник Англії полк. Дундін заявив, що програма Адміністрації Реліфу й Регабілітації Об'єднаних Держав це „хрестовий похід щоб принести харч для голодних, захист для бездомних, убрания для тих, що ходять у лахманах, а теж похід проти язви-епідемії та за поворот домів мільонів полонених та тих, що їх трактують як невольників“. Російський делегат Василь Сергієв домагався найскоршої допомоги для російських територій знищених німецькою окупацією, а китайський делегат пригадав на голод в його краю. Після закінчення нарад всі делегати, експерти та їх помічники, разом 600 людей, виїхали спеціальним потягом до Вашингтону.

Американські кораблі на порозі Японії

АЛЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА НА ПІВДЕННО-ЗАХІДНОМУ ПАЦИФІКУ. — Американські кораблі посунули війну під самий поріг Японії, коли вони біли з гармат по Гасматі на Новій Британії та Мадангу на Новій Гвінеї. Це було перше бомбардування з моря ворожих територій. Брали в ньому участь легкі воєнні кораблі, віддай нищителі. У Гасматі є нові ворожі і-сталації. Напад на Маданг це був випад глибоко в японську територію.

КИТАЙЦІ ПРОГНАЛИ ВОРОГА З ЧАНГТЕГУ

ЧУН-КІНГ. — До 40 годинах звадятих боїв китайські війська прогнали японські з Чангтегу. Китайський комунікат доносить теж про успіхи китайських військ в інших секторі, а саме на захід від озера Тунгтіну, де забрано кілька важких міст. Операціям суходоземних військ у тому секторі помагали значно китайські й американські летуши.

Американські бомбовики зробили великий рейд на Рангун, важний порт у Бурмі.

АМЕРИКАНСЬКІ ВТРАТИ НА ТАРАВІ

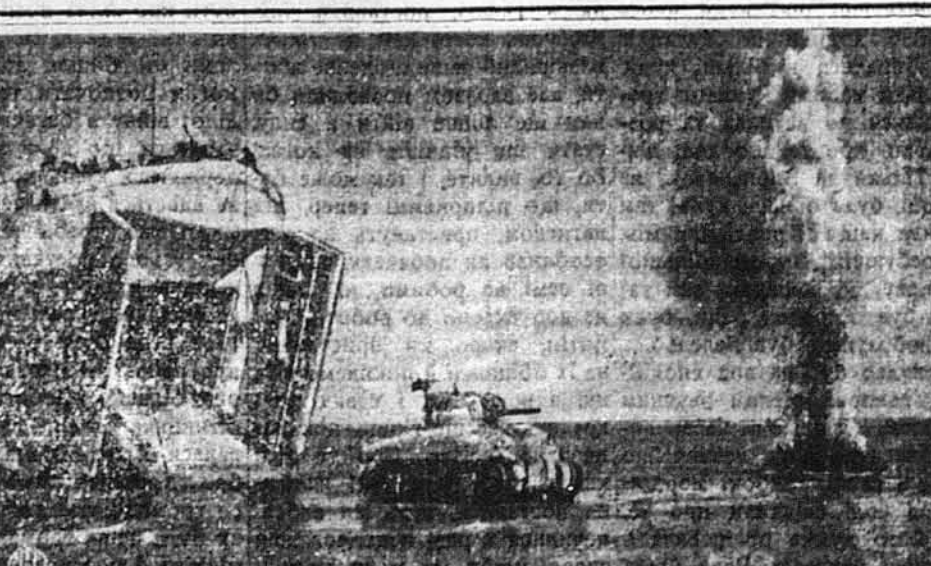
ПЕРЛ ГАРБОР. — Адмірал Нінци подав у своїм комунікаті, що в операціях, котрі закінчилися заняттям Тарави в групі островів Гілберта, американські сили втратили 1,026 маринарів. При занятті Макина згнуло 65 воєнків, а 121 було ранених. При занятті Абемама згнув один маринар. Всі інші втрати в операціях на Гілбертах виносять 3,772. Хоча як це великі втрати, японські втрати ще більші, бо японці мали самих убитих 5,700.

ВОСЬМА АРМІЯ В ІТАЛІЇ НАСТУПАЄ ДАЛІ

АЛЖІР. — Не дивлячися на завзятий опір німецьких військ, восьма британська армія посунула значно вперед. Кажуть британці, що німці там проявляють найбільший спротив цілої середземно-морської кампанії. Британці заняли три міста: Ланчіано, Кастельфрентано й Касолі. Німецькі втрати великі.

НІМЦІ ПРОБУЮТЬ НИЗКИ ПРОТИОФЕНЗИВ

ЛОНДОН. — Німецькі війська повели на російському фронті цілу низку проти-офензив, але червона армія не тільки їх здержала, але й поробила в кількох місцях менші поступки вперед. Завзяття в тих боях ще зростає. Бої ведуться тепер головню за опановання залізничних узліб: Житомира, Коростеня, Мозира, Калинкович, Жлобина, Рогачева, Апостола, Знам'яни й Сміла. Російський натиск на німецькі війська у закруті Дніпра й на Криму не ослабає. Генералови Манштейнові не вдалося поправити їх положення.

ПІДГОТОВАННЯ ДО ІНВАЗІЇ. — Підчас на вду все має бути виконане в свій час: висаджування людей, дивантажування тягарів, і т. і. Тому в американських воєнних таборах вправляють воєнків у тій інвазії її точности. На світліні, знятий в одному таборі в Америці, вправляють воєнків у висаджуванні повзів. Недалеко вибухає міна.

КАІРСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРОГЛОСУЄ ВОЄННІ ЦІЛІ ПРОТИ ЯПОНІЇ

КАІРО. — Президент Рузвелт, премієр Чорчил та головний китайський командир Кай-Шек видали по закінченню своєї п'ять днів триваючої конференції спільну заяву, котру дехто вже й прозвав Паціфічним Чартером, бо вона виявляє, до чого Алянти хочуть добитися в війні проти Японії.

Отже Алянти постановляють передовсім вести далі неуступчиву війну проти брутальних ворогів на морю, на суходоземі й в повітрі зо шораз збільшуючоюся силою. Вони заявляють, що відберуть Японії всі її територіяльні добутки на Паціфіку від 1914 року. Вони обіцяють віддати Китаєви назад утрачений ним краї: Манчурію, Формозу й Пескадорес. Вони постановляють прогнати Японію з усіх інших територій, які вона захопила насиллям або жадністю. Вони задумують повести низку воєнних операцій, поки не дібуться від Японії безумовної здачі.

Цей Паціфічний Чартер позбавив би Японію всіх посілостей, набутих нею від 1895 року та звів би її до рівня третьо-рядної держави.

СКЛАД КОНФЕРЕНЦІЇ

На конференцію, що тривала від 22 листопаду до 26 листопаду, приїхала з Кай-Шеком і дружина Кай Шека, котра, хоч і не зовсім здорова, була переконана, що її приявність потрібна. Крім неї в китайській делегації були: один адмірал, два генерали й інші.

Бритійська делегація складалася разом зо 201 особи, а були між ними адмірал Мавнтбетен, секретар заграничних справ Іден, та великі делегації з кожного майже британського міністерства.

Від Злучених Держав були адмірала, генерали, амбасадори та особисті радники президента Рузвелта: Іткінс і Гарімс.

Учасники конференції жили в 34 приватних в'їлях положених в околиці готелю, в котрому відбувалася конференція.

ПИТАННЯ СТРІЧІ ЗО СТАЛІНОМ

Конференція не подала заяви про стрічу представників трьох великих держав з преставником со-сетського союзу, премієром Сталіном. Спеціально вона не потвердила поданої бюрою Ройтера вїстки, що Рузвелт, Чорчил і Кай-Шек уже виїхали на цю стрічу десь у північний Іран.

Цю вїстку бюро Ройтера газетарі вважають дуже правдоподібною, не дивлячися на те, що вони виявляють невдоволення з того, що бюро Ройтера позвдило собі подати вїсти про конференцію перед виданням офіційного комунікату самою конференцією. Газетарі пригадують, що Сталін висказався проти покидання советської території, але північний Іран тепер окупований советськими військами та, що Сталін може почуватися там, як дома.

Зрештою газети звернули увагу на те, що багато точок у „Паціфічному Чартері“ це немовби пропозиції вбік Сталіна, немовби Алянти хотіли втягнути советський союз до війни проти Японії. Покищо одначе сумніваються, чи Кай-Шек буде приявний на конференції в Ірані, бо Сталін дуже пильно виминає конференцій, які Японія могла би взяти за якію проти себе.

ВІДУКИ КОНФЕРЕНЦІЇ

ВАШИНГТОН. — Обсерватори в Вашингтоні вдоволені доказами скріпленої військової офензивної проти Японії. В подібному тоні висказувалися члени конгресу.

Кореанський провідник висказав зприводу конференції надзвичайне вдоволення за заповідження незалежности Кореї.

Американські часописи росписуються широко про конференцію. Не бракує й голосів критики: наприклад Гансон В. Болдвін пише в „Нью Йорк Таймі“, що проголошення цілей проти Японії мусить тільки викликати більше завзяття серед японців, для котрих алянтська перемога видно означала би знищення зусиль кількох останніх поколінь.

ВІДУКИ В АНГЛІЇ

ЛОНДОН. — Бритійські газети підносять заяву каїрської конференції як знаменитий вступ до стрічі Чорчила й Рузвелта зо Сталіном. Вони висказують надію, що ця конференція відбудеся ще перед кінцем біжучого року, гейби вона ще не була вирішена. Публика дещо невдоволена тим, що конференція в Каїро не сказала нічого про стрічу зо Сталіном.

ВОРОЖА ПРОПАГАНДА ПРО КОНФЕРЕНЦІЮ

Німецька радіова пропаганда не говорить про конференцію нічого іншого, як власне те, чого він неї сподівалися. Передовсім вона помешує значення конференції. Каже при тому, що треба її було Алянтам на те, аби піддержати свою воєнну мораль супроти поважних ударів, які Алянтам завдає на Паціфіку Японія.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)
 FOUNDED 1893
 Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Printed as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письмовий текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, а котрим оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі числа три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
Число з суботи (з англійською частинкою):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На шість місяців	\$1.50	Six months	\$1.50
В Джерсі Ситі і Заграницю:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На шість місяців	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Світова спілка — шлях до світового замирення

Не знайдеться геній, щоби міг виробити такий план світового замирення, що приніс би цілому світові відразу справжній мир. І не вигадає такого плану ніяка міжнародна конференція, хочби там засідали не знати які мудрі голови. Та проте треба працювати до здійснення ідеї світового замирення. І то повільно, практичною дорогою спільного виконання певних спільних завдань і цілей, хочби таких, як от отворення великих незамешкалих просторів для колонізації їх людьми з перенаселеної Європи. Бо якщо б взялися за розв'язку ось цієї справи дві чи три великі потуги, допускаючи до себе й деякого з малих держав з повними і рівними правами, та вивязалися вдоволяючи з цього завдання, що то завдавало стільки клопоту і було одною з головних причин великих воєн, то чи не було б природним, якщоб ота „спілка“ далі заохотила істнувати й далі розвиватися ще й інші проблеми, допускаючи до себе ще більше число інших держав? І чи згодом, а в першу чергу завоюваннями, брутальною силою, подібного до того, яку вживає тепер Гітлер, що теж мав у плані створити щось таке як „Пакс Романа“. Та не зважаючи на те, як він повстав, це був спокій, за яким пізніше часи навіть тужили, коли одна війна котилася за другою.

Як вдержувано мир давніше?

Люди завжди бажали миру. Але так є, що його не було. Вічний мир був тільки в мріях філософів і пророків, але не в дійсності. І тому історія знає тільки два випадки, коли якийсь час сплинувало загальні, великі війни, а людство тішилось свого роду миром.

В першому випадку це т. зв. „Римський Мир“ (Пакс Романа). Це часи, коли старий Рим поконав усіх своїх більших сусідів, включно з славною Картагіною, та коли потім римська імперія, починаючи з дрібні воєнні кампанії, мала 500 років спокою. Але й диктаторського панування. Цей світ не був одначе в нашому розумінні дуже великий, бо обіймав головна народи, що жили довкола Середземного моря і в сусідстві. І спокій цей не був осягнений мирним способом, а в першу чергу завоюваннями, брутальною силою, подібного до того, яку вживає тепер Гітлер, що теж мав у плані створити щось таке як „Пакс Романа“. Та не зважаючи на те, як він повстав, це був спокій, за яким пізніше часи навіть тужили, коли одна війна котилася за другою.

Другим таким світовим замиренням вважають „Бритійський Мир“ („Пакс Британіка“). Не був він побудований таким способом як „Римський Мир“, хоч і Британія мусіла спершу зводити довгі боротьби, зякі стала імперією і панувати морем. Та вона ніколи не була аж такою сильною, щоби могла панувати так абсолютно як панував Рим. І це зрозуміло вже тому, що Бритійська імперія була далеко більшою ніж римська. Вона була дійсно світовою, глобальною потугою. Такою вона стала ще й наслідком морських відкриттів, як теж завдяки своїй промисловій революції, що поширила її світову торгівлю. Але ніколи не було так, щоби Британія не мала ніякого другого поважного конкурента, як його не мав так довго Рим. І тому вона ніколи не могла володіти світом в такий абсолютний спосіб, як володів Рим над своїми землями. Рим теж не мав ніколи до діла з того роду назрівавим націоналізмом, з якими приходилось стрічатись Британії. Пречинь було

так, що самі Бритійці в Північній Америці просто перестали називати себе англіцями, а назвали себе американцями і відірвались від матірнього пня.

Ось ті причини заважали на тому, що „Бритійський Мир“ є властиво штучним твором; є витвором глибокого розуму англійців та їхньої великої політичної тонкості, а не грубої сили. Побудовано його на т. зв. Рівновазі Сил, на поділі світа на різні сфери, в яких в одному місці (як от на Далекому Сході) Британія мала абсолютну владу, в інших сферах не допускала до нічого монополію, теж і свого, а в ще інших, як от в Африці, ділилася владою з територіями з іншими. В Америці визнавала вона повну владу Злучених Держав на їх землях, а щодо Західної Гемісфери визнавала неутралність і Доктрину Монро. Та найтяжче було їй „збалансувати“ Європу, в якій було чотири великі потуги: Франція, Німеччина, Австрія і Росія, а вкінці п'ята, себто Італія, піднесена до ряду потуг таки допомогою самої Англії, теж ради „рівноваги“. Росія трактовано в Англії окремо, вважаючи її азійсько-європейською державою, яка могла б заохотити добитись проводу в Європі, або в Азії. Тому Британія, де тільки могла, противилася експанзивним замірам Росії. Але теж і йшла з нею, коли треба було повалити когось з потуг, як це сталося минулої війни, та як є і тепер.

Проти одної сили, а за світово.

Та, як в випадку „Пакс Романа“, так і в випадку „Пакс Британіка“ маємо до діла з одною потугою. Це вона панує чи керує. А ми, каже Дороти Томпсон, є проти цього. Ми ж пішли до війни, щоби не допустити до цього, щоби тільки один панував над світом. Але так є, що колиб відкрити оті дві світові спроби вдержування миру в світі, а не придумати нічого іншого, то значить те саме, що кинути цілий світ в анархію і нову боротьбу.

Всі признали справедливість

так, що самі Бритійці в Північній Америці просто перестали називати себе англіцями, а назвали себе американцями і відірвались від матірнього пня.

Ось ті причини заважали на тому, що „Бритійський Мир“ є властиво штучним твором; є витвором глибокого розуму англійців та їхньої великої політичної тонкості, а не грубої сили. Побудовано його на т. зв. Рівновазі Сил, на поділі світа на різні сфери, в яких в одному місці (як от на Далекому Сході) Британія мала абсолютну владу, в інших сферах не допускала до нічого монополію, теж і свого, а в ще інших, як от в Африці, ділилася владою з територіями з іншими. В Америці визнавала вона повну владу Злучених Держав на їх землях, а щодо Західної Гемісфери визнавала неутралність і Доктрину Монро. Та найтяжче було їй „збалансувати“ Європу, в якій було чотири великі потуги: Франція, Німеччина, Австрія і Росія, а вкінці п'ята, себто Італія, піднесена до ряду потуг таки допомогою самої Англії, теж ради „рівноваги“. Росія трактовано в Англії окремо, вважаючи її азійсько-європейською державою, яка могла б заохотити добитись проводу в Європі, або в Азії. Тому Британія, де тільки могла, противилася експанзивним замірам Росії. Але теж і йшла з нею, коли треба було повалити когось з потуг, як це сталося минулої війни, та як є і тепер.

Ось те „балансування“ змало просто до цього, щоби не допустити в Європі до таких союзів, що були б такі сильні, що могли б загрожувати Англії, а маніпулювати так, щоби найбільша сила була по тій стороні, де є Англія.

Ось ті Бритійської „Рівноваги Сил“, пише Дороти Томпсон, ніхто в світі не любив. Але всі признавали, що завдяки їй Європа мала ще найдовше й найбільше спокою, в часі якого дійшло до такого добробуту, якого перше ніколи не знавала.

Та, як в випадку „Пакс Романа“, так і в випадку „Пакс Британіка“ маємо до діла з одною потугою. Це вона панує чи керує. А ми, каже Дороти Томпсон, є проти цього. Ми ж пішли до війни, щоби не допустити до цього, щоби тільки один панував над світом. Але так є, що колиб відкрити оті дві світові спроби вдержування миру в світі, а не придумати нічого іншого, то значить те саме, що кинути цілий світ в анархію і нову боротьбу.

А крім цього так є, що „Рівновага Сил“, що її здійснювала Велика Британія довгий час, пропала ще в 1814 році. Тепер, наприклад, Злучені Держави і Росія є з мілітарного боку ліпшими потугами, перша на морі, а друга на суші, в порівнянні з Великою Британією. Росія і Англія були разом теж непереможні. Злучені Держави і Росія були б так само непереможні. І Англія та Злучені Держави були б теж непереможні. Але так є, що всі ці комбінації, як і кожна зокрема, мають і певно мабуть у будучині противників, і то в своїх власних краях і поза ними. Крім цього навіть така комбінація як Злучені Держави, Велика Британія і Росія, що цілком певно могла б трісти цілим світом, не є певна. Хто тільки трохи слідкує за історією конфліктів, що існували між тими потугами, знає, що так було та що таке може повторитись.

Колиж стає очевидним, що таке може повторитись.

Колиж стає очевидним, що одна потуга не може володіти світом і забезпечити йому мир, а болячання сил теж

Проф. М. Чубатий.

Московська Конференція з погляду європейських українців

Умова та доконані факти.

Підписання договору поміж Америкою, Советською Росією та Англією після конференції керманічів заграничної політики тих трьох держав та проголошення відповідної декларації в Вашингтоні, Лондоні та в Москві в дні 1. листопада 1943, вважає дехто за найважливішу політичну подію в часі теперішньої світової війни. Чи дійсно ця умова є найважливішою подією, покаже недалека майбутність. Англіосаський світ, як і взагалі світ західної цивілізації, що привик словам та врочистим зобов'язанням приписувати реальний зміст, слушно може вважати московську умову за найважливіший акт цієї світової війни. Однак ми, люди з пограниччя східної Європи, що знаємо ментальність сходу, оцінюємо цю подію трохи інакше.

Для комуністичного світа важнішою справою за всі умови є доконані факти. А ці доконані факти Москва підготувала для цілої Європи з Італією та Францією включно, де московська мова встановлює демократичну владу. Московські доконані факти дають вже ні такі плоди, як братовбійчу різню на тих теренах Югосла-

не дає ніякої певності, що мир зможе вдержатись, то тоді, каже Дороти Томпсон, треба братися за організування цілого світа для спільної охорони. Ось таке організування треба починати негайно, хочби з тої „мішанини“, про яку згадував Бритійський прем'єр Чорчил, коли говорив про Бритійсько-американську спілку.

Правда, це є проти „американської традиції“, щоби американськими кораблями і вояками командувала американська команда. Але так є, що команда. І це нікому на зле не виходить. Подібне можна сказати про Бритійських вояків, чи Бритійські кораблі, що є під американською командою. З ось таких початків, думає Дороти Томпсон, починаються великі діла, починається органічне сполучення. Після цього зразу треба приступати до сполучення теж і з іншими народами і державами, а з цього, по довгих трудах і дуже довгих літах, може повстати „світова організація“, чи „спілка“, нова „світова сила, що одиночка зможе завести тривкий світовий мир.

Таке саме, як в Югославії, е теж в Польщі, на теренах опанованих патріотичним підземеллям, з тою тільки різницею, що польське населення, подібно як й західно-українське, впродовж 20 літ через суцільський тин тільки мало за багато часу та спосібності пізнати „московську демократію“ та її свободу, тому партизанів там менше, а більше патріотів.

Таке саме готується для Румунії, Болгарії, Угорщини, а навіть для самої Німеччини. Підсунеться червоний фронт ближче Франції та Італії, найдуться й там патріоти та партизани. Це дійсність, це факти, а що інше умова.

Щож постановляє московська умова.

Московська умова вирішує засадничо дві справи. Перша справа це успішне покінчення війни з Німеччиною, друга справа це установлення повного міжнародного тіла, що вирішувало б мирним шляхом усі міжнародні справи. Чи це вирішування має йти по засадам Атлантійського Чартеру та чотирьох свобод, що доси були моральною платформою теперішньої війни, нічого не згадується, дарма, що Атлантійський Чартер підписали всі три великі договорючі держави з Росією включно.

Умова вирішує ще тільки справу відбудови Австрії, заведення демократичного ладу в Італії та покарання воєнних кримінальних злочинців держав осі.

Про воєнні границі конференція нічого не вирішила. Світова преса одначе заговорила, що в Москві напевно пересудили долю Батійських держав, західної України та східних провінцій Румунії. А (Докінчення на сторони 3-ій)

НА ВИСОКУ ЦІЛЬ

Добігає до кінця краєва кампанія за жертвами для Краєвого Воєнного Фонду. Ще тільки кілька днів остається до зложення жертв на цю ціль.

Пригадуючи на цей реченець, не треба чейже пригадувати, що обов'язком кожного громадянина й кожної громадянки є зложити жертву на цю благородну ціль. Нині вже певно кожний громадянин і кожна громадянка знає, що значить жертва на Краєвий Воєнний Фонд. Є це передусім жертва на американського вояка, американського моряка, американського моряка, деб вони не були, жертва на піддержання їх моральної сили, їх гарту духа, якого так багато треба в модерну війну.

Хто з нас має в цій війні брата, сина, кривняка, або принаймні знайомого, у його уяві жертва для Краєвого Воєнного Фонду це жертва передусім для піддержання воєнного духа наших найближчих, через доставлення їм здорової розривки в короткі хвили між боями. Є це жертва на початання чогось в роді тої опіки, яку вони мали з боку родини, на стільки це можливе серед воєнних умовин.

Навіть якби хтось з нас не мав нікого з найближчих у збройних силах краю, то й тоді він повинен почуватися до обов'язку скласти свою щедру жертву на таку моральну підмогу для цих сил, бож кожному звісно, що не для свого приватного інтересу ці воєнки б'ються, а для добра нас усіх. Від їх перемоги залежить, у якому стані має найтись Америка в світі по цій війні. Від їх воювання залежати буде наш добробут. Від їх перемоги залежати буде, чи мають у світі бути заховані ті свободи, з яких нам дорога Америка.

Кампанія за жертвами на Краєвий Воєнний Фонд це властиво не збірка, а нагода для громадян показати жертвою, на стільки йому дорогі всі ці вартості, які заступають збройні сили Америки, та цей край, котрого добробут, становище в світі та моральний і політичний провід збройні сили боронять перед найстрашнішим ворогом, якого знала ідея правління народу, народом, для народу.

Американці українського роду, чи вони громадяни з уродження в цьому краю, чи вони стали добровільно такими по своїм свобіднім виборі, певно не остануть позаду американців інших походжень, а покажуть щедрими датками на Краєвий Воєнний Фонд, як їм дорогий цей край, як високо вони цінують його добробут, політичний порядок і нагоди розвою, та як високо вони співчують цій гігантській й героїчній боротьбі, яку ведуть збройні сили краю.

ІВАН ФРАНКО

Борислав Сміється

(Повість)

80)

До самого полудня того понеділка вони не знали навіть докладно, чи справді воно так сталося, чи справді у всіх ямах, і кошарах, і магазинах, і нафтарнях робітники не влязали до роботи. Вони довго бігали по вулицях, мов гірчі пси, хапали кожного стрічного ріпника за плечі дрожачими руками і хоч, очевидно, пальці їх радіб були, мов залізні гаки, нерозривно впилися в робітницьке тіло, то пречинь, хоч силуючись, вони питали ласкаво-врівано:

— Ну, Грицю, чому не йдеш до роботи?

— Не маю роботи.

— Як нема? У мене є.

— А багато заплатиш?

— Ну, не питай, а йди роби.

По чому люди, по тому й я.

— Не піду, мало.

— Не підеш? Як то не пі-

го властиво хочуть робітники. Так минув перший день війни в спокою. Обі воюючі сторони, зрушені й затривожені новою і небувалою допомогою, старались виспатися, успокоїтись, зібрати свої думки до купи, розглянутися в положенню.

Святкуючі робітники якомсь несміло ходили по вулицях, не збиралися в більші купи, а тільки малими купками громадилися по затилях та розмовляли про те, що дали діяти. Тільки за Бориславом, на толоці, була більша купа: там варили кашу й розділяли між потребуючих, у найбільшій порядку, по кошарам; там також був осередок ради, були всі побратими, був Бенедьо.

Бенедьо був на вид спокійний, говорив рівним звучним голосом. Тільки очі незвичайно блискучі, лице незвичайно бліде і свіжі, глибокі морщини на чолі свідчали про те, що його думка працювала з великою натугою. Рада йшла над тим, які поставити жадання підприємцям на випадок угоди. Майже всі радили жадати небагато, щоби це тим

певніше одержати. На те сказав Бенедьо:

— Правда ваша. Хто менше жадає, борше дістане. Але знов у наших ділі гірша річ була би жадати замало. Аджеж коли ми підняли війну, то вже треба, щоби мали з неї якийсь познаку. А головна річ, як я гадаю, поставити такі жадання, котрі нам не тільки влеклишиб наше щоденне життя, але зарозом дозволили би нам ще ліпше вийти в силу, стати ще міцніше на ногах. Бо то, видите, і так може бути, що підприємці тепер, під натиском, пристануть на все, особливо як побачать, що ми ні самі не робимо, ні інших не допускаємо до роботи. Але потім, скоро ми пристанемо на їх обцянки й покинемо війну, а вони бух, і назад прикрутять нас ще гірше, ніж попередно бувало. Про те я й кажу: треба нам такі жадання поставити, щоби ми забезпечилися в разі недодержання слова, щоби ми мали силу в кожній хвили наново розпочати таку саму війну, коли того буде треба.

Всі признали справедливість

тої бесіди. Бенедьо говорив даліше:

— Досі чень усі ми переконалися, що наша сила лежить у громад, лежить у тім, коли всі будемо держатися купи. Доки ми жили кожний про себе, не дбаючи про інших, доти не могло у нас і мови бути про якусь поміч, а тепер, як самі видите, спільними силами ми дійшли до того, що могли розпочати таке велике діло: війну з багачами. І мені здається, що доки ми будемо держатися купи, доти багачам не вдасться взяти верх над нами. Отже, треба тепер поперте усього поставити їм такі жадання, щоби опісля наша громада не тільки не розпалася і не була розбита, але, протинно, зміцнювалася чимраз більше. Щоби наша робітницька каса не випорожнивалася, а все більшала. Бо добре то якийсь сказав: де добре громаді, там добре й бабі; як буде наша громадська сила міцніти й розвиватись, то при тім і кожному поодинокому буде ліпше, бо громада зможе його в кожній біді зарядувати, і підприємці будуть му-

сити нас боятись і не посміють зламати свого слова, не посміють обходитись з робітником, як з худобою або й ще гірше.

— Так, так! — загомоніло кругом робітники. — Але чогож на такий спосіб жадати? — Я би гадав ось чого: поперше, розуміється, щоби платно нам підвищено, тим, що до ями йдуть — найменше дванадцять шісток, тим, що на верха, — ринського, а найменше — вісім шісток; подурте, щоби до робітницької залогової каси, крім робітників, давали вкладки також і підприємці, кожний найменше по ринському місячно; даліше, щоби в разі нещасливого випадку, смерті, каліцтва обов'язані були платити за шпиталь і ліки, а також рятувати осиротілу робітницьку родину хоч через півроку. Я гадаю, що це жадання не надто великі, а для нас із них вийшла би значна пільга.

(Даліше буде).

КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ!

НАЦІСТСЬКЕ РАДІО — БАРОМЕТЕР УСПІХІВ ОБ'ЄДНАНИХ ДЕРЖАВ

ВАШИНГТОН. — Люди, що рекордують німецькі радіо-програми для інформації урядовців Об'єднаних Держав, кажуть, що нацистське радіо є найкращим барометром успіхів демократичних країн. Бо як тільки вони починають з собою солідарно співпрацювати, то нацистська пропаганда на машина мовчить, якби води в рот набрала. Наприклад, найновіший огляд нацистських домашніх радіо-програм показує, що німці зовсім нічого не згадують про наслідки московської угоди, яку підписали Гол, Іден і Молотов. Конференція в Москві дала дуже добрі наслідки й заставила Об'єднані Держави до тісної співпраці, але німецька публіка зовсім про це не знає. Міністер пропаганди П. Дж. Гебельс, тримається тої засади, що німці не повинні знати, що робиться в Об'єднаних Державах, бо якби сказав правду, то це заперечило б ті брехні, які він постійно поширює в Німеччині про Аліантів. Тому власне німецька публіка не чула по радіо нічого про наступні справи в Об'єднаних Державах.

1. Про прийняття в сенаті Злучених Держав резолюції відносно повоєнної організації для вдержання миру.
2. Про зорганізування Об'єднаними Державами слідчої комісії воєнних переступств.
3. Про те, що амбасадор Злучених Держав в СРСР, Герімен, сказав, що Америка помагає Советському Союзу регабілітуватися і що буде з ним тісно співпрацювати у військових справах.

4. Про те, що секретар скаргу Генрі Моргентав заявив, що наслідком московської конференції Советський Союз братиме участь в нарадах стабілізації валюти й створення міжнародного банку.

5. Про те, що в своїй промові з нагоди 26-тої річниці існування Советського Союзу, прем'єр Йосиф Сталін одобрив альянтську політику в Італії, та що він сказав про другий фронт і про співпрацю Об'єднаних Держав взагалі.

Нацистська пропаганда машина все те промовчала, а про інші дві важні справи в колі Об'єднаних Держав німецьке радіо і преса тільки побіжно згадали. Наприклад, Гебельс уважав за відповідне повідомити німцям, що британський міністер закордонних справ Ентоні Іден відбув в Каїро нараду з турецьким міністром закордонних справ Мемменціоглу, на якій мала бути піднесена справа турецької нейтральності. Друга справа, яку німецьке радіо відзначило, це факт, що 44 держави згодні заснувати Допомогову і Регабілітаційну Адміністрацію Об'єднаних Держав (Ю. Ен. Ар. Ар. Ей).

Це знак, що збільшаючись співпраця Об'єднаних Держав підраває мораль німецького народу і нацистська верхівка її промовчує. Але бувають випадки, що вона зраджується, бо одна з німецьких газет з 8. листопада, написала, що московська конференція мала психологічний ефект на німців. Газета признала, що посвячення багато часу на обговорення повоєнних питань зро-

НІМЦІ ОСЛАБЛЮЮТЬ ДО-НЕСЕННЯ ПРО ВИСЛІДИ АЛІАНТСЬКИХ БОМБАРДУВАНЬ.

АЛЖІР. — У руки альянтських військ попали офіційні комунікати, видавані німецьким військовим командуванням для німецьких воєнків в Італії. Має ця публікація видно на меті ослабити серед німецьких воєнків вражіння вістоку про бомбардування німецьких міст альянтськими літаками. Вона передусім поменшує величину знищення від бомб, погін дає запевнення, що уряд дбає за жертв рейдів, й наконце переконує воєнків, що вони все таки мусять далі воювати до кінця.

НІМЦІ БУДУЮТЬ В ГАЛИЧИНІ ОБОРОННУ ЛІНІЮ.

БЕРН, Швайцарія, (ОНА). — З Франції прийшла вістка, що німці депортували до Польщі около 15,000 жидівських робітників, які пізніше будуть вислані в Галичину будувати нову оборонну лінію для німецького війська. З Італії також вислана в Галичину кілька тисяч жидів, яким сказано, що їх не будуть там вбивати, а заставляють до праці при будові штурванських доріг.

В шведській пресі вже давно були вістки, що німці будують в Галичині нові укріплення і, що як червона армія вижене їх з України, то німці будуть старатися спинити большевиків над Дністром.

било на німецький нарід найбільше вражіння, бо для німців це доказ, що Об'єднані Держави уважають, що перемога буде по стороні демократичних держав.

(З чужомовної дивізії Уряду Воєнної Інформації в Вашингтоні).

ДРУГИЙ КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

В ДНЯХ 22. і 23. СІЧНЯ 1944. Р.

В 25-ту річницю проголошення злуки всіх українських земель в одну Соборну Незалежну Українську Державу, горожани вільної землі Вашингтона — бувши співтворці й співучасники тої історичної події та їх нащадки зідуться в місті Філадельфії, колісці Незалежності Америки, щоб узяти участь у Другому Конгресі Американців українського походження.

Віriamo, що в усіх наших громадах уже йдуть приготування до цього Конгресу. Щоб Конгрес був як слід підготований, щоб успіх його був запевнений, пригадуємо щераз кілька правил, яких треба держатись при виборі й висилці делегатів на цей Конгрес:

1) Бажаним є, щоб на цьому Другому Конгресі були заступлені всі українські громади в Америці через своїх делегатів.

2) Делегатів має право висилати на Другий Конгрес: кожна церковна громада-парохія, кожний місцевий відділ загально-національних організацій (як заповомогових, чи Союзу жінок чи Ліг молоді) і кожне місцеве товариство, братство, сестрицтво чи клуб, як старших так і молоді. Всі делегати з одної місцевости творять представництво своєї колонії. Кожне окреме товариство може вислати не більше як двох делегатів.

3) Кожне товариство (парохії, братства, сестрицтва, клуби) обов'язані зголосити своїх делегатів не пізніше як до кінця місяця грудня 1943 р.

4) Кожний делегат обов'язаний мати карту вступу, одобрену й підписану головою і секретарем Укр. Конгр. Ком.; тому товариства, висилаючи делегатів, звольте офіційно, за підписами своїх урядників і печаткою своєю, зголосити своїх делегатів, подаючи точно своє повне ім'я, адресу й імена та адреси вибраних делегатів не пізніше як до кінця місяця грудня 1943. По отриманні зголошення делегатів, секретар УКК вишле їм карти вступу. Делегати, що таких карт вступу не одержать, не зможуть брати участі в Другому Конгресі.

5) Кожний делегат обов'язаний вилатити 5 дол. реєстраційної оплати, або наперед, або при вступі на салию Конгресу. Всю кореспонденцію в справі Другого Конгресу й делегатів проситься адресувати до секретаря:

Mr. BOHDAN KATAMAY, Sec'y UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE
817 NORTH FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, 23, PA.

Час короткий — всего один місяць. До кінця грудня цього року Екзекутива УКК повинна знати всіх зголошених делегатів. Кожний делегат одержить на час свою карту вступу, без якої участі в Конгресі ніхто не зможе взяти.

Програма Конгресу буде проголошена окремо в половині місяця грудня.

Богдан Катамай, секр У.К.К.

ГЕРБЕРТ ЛІМАН ПРО ЗАВДАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ „Ю. ЕН. АР. АР. ЕЙ.”

Зараз після того, як бувши ти одним з найбільших чини-говерною Герберт Ліман був одногосно вибраний гоовою Допомогової і Регабілітаційної Адміністрації Об'єднаних Держав, що за ініціалами перших слів англійської назви відома, як „Ю.Ен. Ар. Ар. Ей”, виголосив радіопромову, в якій сказав, що згадана організація не буде старатися встановити „міжнародну контролю народних інтересів” але що вона буде нести ратункову поміч „людям, котрі самі собі помагють”.

Це була перша офіційна промова в якій Ліман говорив про завдання своєї організації. Вона складається з тридцятьох Об'єднаних Держав і оденацятьох посторонніх, які згодилися співпрацювати. В своїй промові бесідник повторив заяву американського делегата на конференції, який говорив, що потреби держав є такі великі, що ніодна нація не встані сама раду собі дати і для того всі краї мусять ділитися ресурсами з іншими державами. Кожна з них даватиме до спільної організації після своїх сил.

Дальше предсідник Ліман сказав, що Допомогова і Регабілітаційна Адміністрація Об'єднаних Держав „повинна ста-

сцькі державники сваряться, хто з них який міністром буде. Ходять слухи, що англійський і советський уряди недоволені з того, що генерал Михайлович робить і що вони вже віддавна настають на те, аби югославське правитель-ство приказало йому співпрацювати з партизанами.

Президент Бенеш мав заявити, що перед відїздом з Лондону, він конферував з кількома членами польського уряду про польсько-советський відносини. Тутешні політичні круги є тої думки, що може поляки просили Бенеша, аби він посередничив в справі відновлення дипломатичних знонїздника, а поважні югослав-

ЕДВАРД БЕНЕШ ВИХВ ДО МОСКВИ НА ПЕРЕГОВОРИ.

КАІРО, Египет. (ОНА). — Президент Чехословаччини Едвард Бенеш вихав до Москви на важні переговори. По дорозі він вступав до Каїра і конферував з представниками югославського уряду. Про що саме вони говорили, ще не знають, але кажуть, що Бенеш мав сказати югославському прем'єрові Божидару Пуричу, що англійський і советський уряди булиби раді якби югославське правительство в Каїрі менше займалося внутрішньою боротьбою, бо ніде правді діти, Югославія ще находитись під нятою німецького наїздника, а поважні югослав-

Persian Lamb \$500.00

Тепер маємо на складі кілька жмуток шкірок PERSIAN LAMB у різних "CURLS". Кожна шкірка має блискучі, м'які, чорні кучері, котрі є відомі за їх втривалість—бо це HAMMER BRAND PERSIAN LAMB. Нема кращої PERSIAN LAMB на ринку.

Ви виберіть собі форму і жмуток добірних шкірок, а ми вам зробимо футро до вашої власної міри та особистих вимагань.

Не омийте нагоди дістати чудове футро з PERSIAN LAMB за таку приступну ціну. Памятайте, що поверх чверть століття жінки купують футра з

ДОВІР'ЯМ

— у —

Михайла Туранського

Отворено кожного четверга до 8. год. вечір.

MICHAEL TURANSKY
350 Seventh Ave., New York City

Between 29 & 30 Sts. 16th Floor

Lackawanna 4-0973

Отворено щодня до 6. год. веч. В суботу до 5. год. веч.

Московська Конференція з погляду європейських українців

(Докінчення зо сторони 2-гої)

американський секретар Кордел Гол категорично заперечив такі погодоски та заяви, що справу границь відложили аж до кіншевої мирової конференції. Немає підстави сумніватися у щирість заяви такої поважної людини як Кордел Гол, хоч на передодні саме цієї заяви советський амбасадор в Мексику Уманський заявив виразно, що советська Росія займає цілу Західну Україну та Білорусь. Не говорив виразно, але напевно то саме думав про балтійські держави та східну Румунію. Ми вже бачимо виразну незгоду поміж американським поглядом та советським. Таких поглядів річ природна буде десятки, бож американська демократія та советська диктатура це огонь та вода, і ніхто хіба не пропустить, щоб традиційна американська демократія мала себе заперечити, себто заперечити 170-літню свободолобну традицію американської історії та хотіла приложити руку до поневолення цілих народів, що живуть в центральній та східній Європі.

Реакція на Московську Умову в Америці.

Реакція на московську умову в Америці дуже різнородна. Поважна велика преса засадничо прийняла умову прихильно беручи за правду її текст та в переконанні, що він буде переведений чесно усіми партнерами в життя без доконаних фактів з боку советської Росії. Американському громадянству йде про скорі покінчення війни в Європі та забезпечення миру.

Советофільська преса в Америці, яка вже давно не має нічого спільного з американською демократією та яка цілі народи запихала в московську неволю як хліб насущний, прийняла московську умову з ентузіазмом.

Всез такі спершу немов незрозуміло та несміло, але з

кожним днем сміліше починає відзнаватися американське сумління, що московська умова може відходити від моральних засад теперішньої війни. Найбільше мужно виступила урядова агенція католицького єпископату „Нешенел Католик Велфар Конференс”, яка приймаючи московську умову в засаді як крок наперед, щоб розв'язати теперішню міжнародну кризу всеж таки висказує поважні застереження, чи Атлантийський Чартер та проголошені засади свободи для всіх народів будуть збережені. Без того усе кровопролиття та жертви цієї війни булиб даремні. Мабуть заява такої поважної установи, що може говорити в імені 23 мільонів американських католиків, склонила Кордела Гола видати заяву, що справа границь у Москві невирішена, але відложена до кінця війни.

Московська умова та Україна.

На московську умову європейський українець дивиться з таким самим жахом, як всі свободолобні народи, zagrożені советською Росією. Сама умова, що малаб помігти технічно знищити німецьку диктатуру та її військову машину, спричинників руїни нашої батьківщини України, вважаємо справою корисною. Продовжування війни в Європі та можливість поновного наступу німців на схід булоб прямо катастрофальне для українського народу, а навіть загрозливе для його існування. Тут безумовно вже кращий наступ червоної армії через західно-українські території та заведення там спокою.

Спокій одначе може там тільки тоді прийти, коли Західна Україна та інші частини відбитих від нацистів українських просторів дістануться не під советську, але під альянтську мілітарну адміністрацію. Західна Україна хоче такої самої людської та гуманітарної адміністрації, яка є в Африці, на Сицилії чи в полудне-

вій Італії. Московська умова навіть таке предвиджує, що відібрані доси окуповані українські території дістануться під альянтську військову адміністрацію. Цього саме тільки хоченні український нарід. Аліантська військова адміністрація одинока в силі принести цій країні спокій.

Аліантська військова адміністрація одинока в силі забезпечити місцевому населенню можливість висказати свою волю про дальшу державну приналежність цієї країни. Хто знав відносини на Західній Україні аж до цієї світової війни, до серпня 1939, той знає як рішучо протисветські настрої панували на Західній Україні. Я глибоко переконаний, що при свободіні плєбісциті там за советським волюнціям не заявилось більше як 5% українського населення, а може тільки біля 10% усього населення Західної України. Претенсії Росії вважати цю країну частиною советської імперії є бруталною наругою над волю народу, що вже на сто відсотків дозрів до власного державного життя. Зрештою го саме відноситься й до советської України.

Тим самим я не хочу сказати, що український нарід Західної України хоче вернутись під Польщу. Того бажання там нема. Для європейського українця не істнує, проблема чи під Польщу чи під Росію. Там істнує одинокі питання як українському народови стати самому господарем на українській землі. Європейські українці не шукають ніякої неволі. Таке право, себто рішити про себе мусять дістати український нарід в імя примітивної міжнародної етики та справедливості. Не станеться це — над українським народом буде доконаний звичайний міжнародний злочин. Оце погляди європейських українців з нагоди московської конференції.

КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ

YOUNGSTOWN & CAMPBELL, OHIO
Повідомляємо відділи 119, 140, 218, 230, 274 і 348, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

В НЕДІЛЮ, 5. ГРУДНЯ (DECEMBER 5, 1943)
в годині 6. пополудні
В УКРАЇНСЬКІЙ САЛІ, 525 W. RAYEN AVE.
Урядники цих відділів повинні прийти на ті збори; важна справа є: приготування до свята Золотого Ювілею У. Н. Союзу.

ЗА ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:
Т. Періг, предсідник П. Сильчак, секретар

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ. УВАГА!
УКРАЇНСЬКЕ АТЛЕТИЧНЕ ТОВАРИСТВО ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ, Інк.
плаштовує

СВЯТО ВІДКРИТТЯ HONOR ROLL
з іменами членів Чорноморської Січі, що служать в Американській Армії

В НЕДІЛЮ, 5. ГРУДНЯ (DECEMBER 5, 1943)
в годині 3. пополудні
В СІЧОВІЙ ГАЛІ, 506-508 — 18th AVE., NEWARK, N. J.
Програма Свята буде гарна. Хто прийде і своєю привиністю звеличає це Свято, той не пожалує. Промовляти будуть бесідники в українській і англійській мовах. Всіх на це Свято запрошуємо.

УВАГА! РАЧЕСТЕР, Н. Й. УВАГА!
ЗЛУЧЕНІ ОРГАНІЗАЦІЇ МІСТА РАЧЕСТЕР плаштовує

ПЕРШІЙ БАЗАР

В СУБОТУ, 4. ГРУДНЯ І НЕДІЛЮ, 5. ГРУДНЯ 1943 Р.
В САЛІ UKRAINIAN CIVIC CENTER, 875 JOSEPH AVE.
Початок у суботу від години 8. до 12. вечором, в неділю від 5. пополудні до 11. вечором.
Шановні Громадяни! Екзекутива Злучених Організацій і Комітет Базару звиває вас, щоби ви прийшли і привели своїх знайомих сусідів, бо Комітет старається, щоби праця, яку наша модажжє вкладає для української справи, була поперта цілою громадою. Приходьте, а не пожалуйте!
Комітет Базару.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРИВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШІКАГО, ІЛЛ.

Різдвяний Дар шікагівських українців Америки.

Двадцять сім різних національних груп міста Шікаго працюють тепер дуже заповналиво над придбанням фондів для заступу різдвяного дарунку нашій державі. Рішено, що таким дарунком має бути війсьничий кружляк (крузер) куплений коштом і працею всіх різнонаціональних груп в Шікаго. Перед у збиранню гроша на нашу справу ведуть греки, а українці є на сірому кінці. Збирання фондів на кружляк відбувається купном війсьничих фондів. Всі війничі фонди куплені в 3. війничій позиції, йдуть на закуп кружляка. На бажання Департаменту скарбу в порозумінню з місцевими американсько-українськими організаціями призначено було неділю, 28. листопада як „Український День” продажу війничих фондів. У той день по всіх українських громадах відбулися окремі збори продажу війничих фондів на кружляк. В тиждень пізніше відбудеться ще віче в домі відділів У. Н. Союзу в тій справі.

В неділю, дня 12. грудня, у величезній салі Медайна Темпл відбудеться масовий збір всіх 27 національних груп, що називається „Патріотичне Кружлякове Віче”. Кожничий громадянин, що купив один фонд 3. позиції, має вільничий вступ, як купив більше фондів, то дістане більше вступничих білетів. Всі ті, що закупили 500 доларові фонди, дістануть окремі місця для того роду гостей.

З нагоди цього віча відбудеться концертна програма, в склад якої увійдуть музичні точки різних національних груп як також виступи артистів фільмових, радіо і театру. Урядовці міські, стейтові і визначні особистості армії і флоту рівнож возьмуть участь. Головничим промовцем на Вічу буде високий урядовець з Вашингтону. По концертній програмі відбудеться святоточна передача 35 мільонів в фондах на закуп війничого корабля. На цьому кружляку буде сказано, хто купив його, отже буде там і українське ім’я. Звертається увагу шікагівським українцям, щоби сіддали за того роду справами також в американських часописах, бо в американців українського походження, що репрезентує українців в тому вічу і в інших того роду підприємствах немає ні грошей ні людей заботого, щоби про все сейчас писати і проголошувати. Бо того роду праця потягає за собою багато часу, а Ліга як і взагалі інші організації тепер є „шорт оф менавер”, нема кому в нас навіть до газети написати.

Степан Куропась, пресовничий референт Кружлякового Віча в Шікаго.

СІРІЯ ЗВІЛЬНЯЄТЬСЯ ВІД ФРАНЦУЗЬКОЇ ОПІКИ.

КАІРО. — Сирія зробила дальшій крок для звільнення себе зпід французького панування, коли палата послів відклікала постанову конституції, на основі котрої французький високий комісар має право вєтувати ухвали парламенту.

НАЦИСТИ ЗНИЩИЛИ ГРЕЦЬКЕ СЕЛО НА КРЕТІ.

КАІРО, Єгипет, (ОНА). — Грецькі державні кола довідались, що минулого тижня німецька влада на острові Крета казали зривати з землею грецьке село Воріца. Знищили за те, що місцеве населення давало поміч грецьким партизанам, і не хотіло видати місця їх перебування. Кажуть, двох людей німці розстріляли, а решті населення казали йти, куди його очі несуть.

ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ АМЕРИКАНСЬКОГО ФАРМЕРСТВА

Де тут не про демократизацію в політичному значінню, а в економічному. Значить, дати людині можливість стати фермером, хочби не мав доволі гроша, або не мав доволі до-свідку. Це тому, що фермерство є підставою існування людини, головничо в первісному стані. А як в краю повстане зрізничкування занять у всіх напрямках, то вєтаки фермерство є признакою економічної самості в истарчальності краю. Отже тому багато місця присвячується фермерському станови в Америці, щоб фермерство відіскало своє значіння.

Війна, хоч є нищителем великих людських цінностей, водночас є і чинником винаходів, а з ними й поступу. Для виживлення населення в часі війни наш уряд мусів поробити спеціальні уступки фермерам, дати їм кредит, ба навіть і субсидії, щоб лише спонукати їх продукувати харчі. Алеж після війни цей ненормальний стан не може тривати і тому треба задалегідь підготувати пляни для переміни напрямку праці у фермерстві. До цієї цілі мусять бути використані і деякі війничі винаходи.

Департамент різничства у Вашингтоні завзито підтримує продукцію горіхів так званих „лінатс” у часі війни, бо їх довіз стриманий із заграниці. Таксамо незвичайно багато потребує наш край фасолі соя. Але все те минеться з хвилиною заключення миру, а фермер остане в клопоті, що робити з полем, яке було при-норовлене до продукції лінатс чи фасолі соя. Отже треба такі землі перемінити для пле-кація таких продуктів, які будуть мати попит не лише в самому краю, але теж і поза краєм. Хтось мусить фермерам допомогти в тому, бо самий фермер не буде вислі. Отже це один візирь, де уряд буде мусити вийти з плянами та з фінансовою допомогою.

Другий візирь: Федеральничий уряд накупив багато мільонів акрів землі для війничих цілей. Війна не може тривати вічно. Уряд не може тримати безупинно великі простори землі. Їх треба буде по-збутися, найліпше продати людям, що схочуть фермерувати. Таким треба теж допомогти фінансово та вказати, як розпочати господарку на землі, що була аживана для не-фермерських цілей.

Третій візирь: Заробляють тепер робітники по фабриках багато гроша. Після війни деяких фабрик не буде, а лишатися безробітні. Треба їм дати раду, як осісти на фармі, як господарити, і як стати незалежним економічно. І т. п.

Серед різних проєктів для післявоєнного ладу уряд плянує теж і заняття для фермер-робітника. Робітник, що має більшу родину, може легко перемінитися у фермера, бо не потребує наймати робітника, а крім цього він може в-продукувати доволі харчів для свого власного прожитку, щоб не збільшувати громади без-робітних. Тому придумано плян, щоб новітничий фермер мав ниву, город, сад, а при-тому має справоможе ще й тро-ха заробляти. Осьтому будуть наладжувати фермерське жит-тя на нових основах, недалежко робітень, фабрик, промислов-них підприємств. Міське на-селення може пляново пере-селитися на село, не відчуваю-ючи наглої переміни.

Місьничий робітник передусім привик до культурної вигоди.

Він має всі найновіші вина-ходи, має легку комунікацію, має дешеву електрику, газ, має всі потрібні для родини школи, має все, що лише мо-же мати культурна людина. Фермери досі були упосадже-ні. Вони не могли посилати дітей до вищих шкіл, бо це великі кошти, хіба, що хто був промисловим фермером, багатієм. Отже уряд плянує вели-тенський реформи вже безпосе-редно після війни. Дороги-

комуникації такі, щоб легко ді-статися до любого місця. Шко-ли в таких положеннях, щоб фермерські діти могли з них користати так, як користає міське населення з міських шкіл. А для улєкшення праці на фармах уряд допоможе на-бувати машинерію чи прилади господарські на дешеві сплати. Таксамо наладжений буде фермерський кредит на заго-содарювання, на роабудову домів, на закупно живого ін-вентаря.

Це придуметься з вираз-ною ціллю, щоб населення мо-гло жити в здоровому середо-амиду, в санітарних відносинах; щоб мати і шпитали, на випад-ок недуги і першу поміч в наглих випадках і допомогу при збуванні фермерських продуктів. Значить, щоб фар-мер позбувся журби, що зро-бити з своїми плодами. Такий є плян „фамілійного фермер-ства”, знаний українському громадянничови здавна. Колиж український емігрант олинив-ся в незнамому краю і не був всичі спроможтис на своє са-мостійне життя, то з часом він таки привик до відносин і дає собі раду. Приходить старість, колишній емігрант не має фізичних сил до заробіт-ків по містах, крім цього від-чуває потребу чистого пові-тря та здорового харчу. Тепер йому може трапитися на-году вернутися до свого рід-ного заняття, до сільського господарства. Хай лише гля-дити за цією нагодою і її не легковажить.

АРГЕНТИНСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ ПРОТИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

МОНТЕВІДЕО, Уругвай, (ОНА). — Аргентинські націоналісти цілком не звертають ува-ги на те, що світ про них дум-ає і в свому урядуванні даль-ше наслідують Гітлера. На-приклад, недавно президент

Раміре́з іменував відомого ан-тисеміта й америкофоба Леона Скаска — в Кордобі ін-тервентором. Це є дуже важна державна посада і поступові організації в Аргентині занесли острій протест проти імену-вання адмірала Скасси. Вони доводять, що як Скасцо зачне урядувати, то він матиме до діла з усіми шарами аргентин-ської суєспільности, а тому, що він є анти-семіт і, що страшно не навидить демократич-ної форми правління, то Скас-со не буде трактувати всіх лю-дей однаково.

Аргентинський уряд зігну-рав протест поступових орга-нізацій й Адмірал Скасцо ско-ро почне урядувати. Це значить, що уряд і дальше трима-ється нацистської політики і, що робітничим і поступовим організаціям грозить переслі-дування. Націоналістична прес-а радіє з приводу іменування Скасси інтервентором і хвалить його за те, що він воро-жо ставить до так званого „американського імперіяліз-му”. Аргентинські біженці в Монтевідео кажуть, що Скасцо минулого року виголосив в Буенос Айрес промову в якій

докаував, що Аргентина зов-сім не потребує демократичної форми державного правління, бо демократія до нічого. Адмі-рал Скасцо подивляє еспансь-кого диктатора Франка і часто виступає проти Злучених Держав.

Такі люди, видко, імпонують панові президентові Аргенти-ні і він їх назичає державни-ми урядниками.

ФАШІСТСЬКИЙ АМБАСАДОР ВТІК ДО ШВАЙЦАРІЇ.

ВАШИНГТОН, (ОНА). — Тут є вістка, що як Італія ска-літуловала, то фашистський амбасадор в Берліні, Діно Аль-фері, втік до Швайцарії. Він мав заявити, що не хоче мати з Мусоліні нічого спільного і більш до Італії не вертає. Кажуть, що Альфері знає стан німецької індустрії і положен-ня армії та думає, що Німеччи-на не має спромоги виграти війни. Він говорив це Мусолі-ніві, але диктатор його не слухав. Як в Римі відбувалося останнє зібрання Великої Фа-шистської Ради, то Альфері виступив проти Мусолінія і критикував його політику. Го-ворять, що після упадку Мусо-лінія, Альфері використав своє становище і звязки на те, що-би вибратися і поселитися в Швайцарії.

Довідавшись, що їх шеф до Берліна не вертає, більшість підрядних урядовців в італій-ській амбасаді арезигували і казали себе інтернувати. Те са-ме зробили італійські дипло-мати в Токіо, Копенгазі, Брук-селі і Гелсінках. Вони мали

Д-р ВОЛОД. ГАШИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ
І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066
Урядові години: Біл 1 до 3 попол.:
від 6 до 8 вечір.
В неділі згідно з умовою.

БОЛІНІ

Рапи на ногах, опухлі ноги, на-брячкі жмів, болючі ноги, фиб-рітс (запалення жмів), напухлі або болонні коліна чи істочки і ре-матичні ноги успішно лікуємо на-шими європейськими методами без операції.
Лише агрубітні літки і котичів. Обісові години: в понед. і четер. від 1. до 8:30 веч.; вівт. і п'ятн. від 1. до 6. веч.; в серед. і субот. від 1. до 5. веч. В неділі і свята нема урядових годин

Dr. L. A. BEHLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

ЗАВЖДИ

Найкраща услуга вимагає в кожній дрібниці особистої уваги. Таким чином ніякої подробиці не переочитється і не за-недається.

Ще від 1900 року гаслом цієї фірми є: дати кожній родині особисту увагу й заінтересування — завжди.

STEPHEN J. JEWISIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: BErgon 4-5989 Phone: BAyonne 3-0540

зірвати з фашизмом і заявити-ся за Обєднаними Державами. Розуміється, що не всі та-к зробили. Деякі спільнички фа-шистського диктатора рішили тягнути поломаний віз до кін-ця. Наприклад, голова італій-ської місії в Будапешті, Філіп-по Анфусо, сказав, що він дальше визнає Мусолінія го-ловою держави — і за це став його амбасадором в Берліні.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ НАСНИС „СВОБОДА”

УВАГА ЧИТАЧІ!

Отсін ласкаво пригадую чита-чам, що є STEPHEN D. SATZEWICH, 32 East 7th St., New York City, репрезентую декіль найбільш й найліпшій асєкураційній компанії в Злучених Державах.
Як Ви потребуєте якоїнебудь асєкурації, то прошу до мене зай-ти, або написати, а я можливо буду їм захищати Ваш значну суму грошей. Компанії, які я ре-презентую, подіаждують тій втраті совісно і точно.
Всі асєкураційні поліси англа-дають однаково. Однаке засади компанії, що забезпечує полісу, є дуже важливою річю. Тому Вам треба бути певничим, що Ви є обез-печені в сильній асєкураційній компанії. Чи Ваш дім, автомобіль, вікна в штори, виплати за дім, і фор-коти є обезпечені? Чи Ви маєте асєкурацію на Ваші меблі? Чи Ви знаєте, що найбільше во-гні трапляються в середній хаті, які головничо ушкоджують Ваші меблі і асе, що Ви маєте в хаті? Обезпечити Ваші меблі на 3 роки коштує лиш \$5 або \$6 за \$1,000 асєкурації. Чи на випадок поже-го можете Ви купити за \$6 вартості \$1,000 меблів?
Замовляйте всі Ваші асєкурацій-ні поліси через добре відомого асєкураційного агента.
STEPHEN D. SATZEWICH
32 East 7th St., New York City.
Tel. GRamercy 3-0718.
Даром 1944 чудові календарі для всіх мійх клієнтів.

Даром пробка Мілєртона LAXATIVE

Тепер є небувала нагода для всіх, що терплять на недомогання шлуника й випробували коштовні ліки й зела, а не наїшли полегші. Тим усім поручаємо спробувати даром Зєла Мілєртона, котрих не запарюється ні варитися, а споживається в натуральній формі. Як вижити пробки перекоханється, як скотично діають в недомоганнях таких як кишні напухлі газы, не-страйність, заїпр, брак апетиту, білий голови й інші недомогання, котрі походять зо злого травле-ня. Щоби перекоханися, пиныть по пробку.

Спеціальна Оферта
по змичених цінах.
1 | \$1.00 за 1 коробку Мілєртона
1 | \$1.50 за 2 коробки Мілєртона
1 | \$2.00 за 3 коробки Мілєртона
Питайте за зйлами Мілєртона у вашій сусідній аптеці, а як там його не мають, то пишть до:
J. S. MILLER, Inc., Dept. U,
P. O. BOX 828, NEWARK 1, N. J.
Single package not sent C.O.D.
Small postage stamps acceptable.
Ці ціни важні лише при замовлен-ні просто з головничого офісу.

ПРОДАЮ
ДОМИ, ФАРМИ, РЕСТОРАНИ,
САДУНИ, БУЧЕРНІ, ГРОСЕРНІ
А різного роду бізнеси.
Подаються вигідніві справи.
Продаю різного роду асєкурацій
PETER BARTKIW
Real Estate & Insurance Broker
Notary Public
800 E. 18. St., New York, N. Y.
Phone AL. 4-8284

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛОБ ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОМІАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧІТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН
1 місце
ОБСЛУГОВОМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN
FUNERAL HOME
453 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4648

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
383 Morris Avenue,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Заряджує погребам по ціні там
нижчий як \$150.
ОБСЛУГА НАКРАЩА.

JOHN BUNCO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Rignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛЯДЕЛЬФІО І ОКОЛИЦІ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

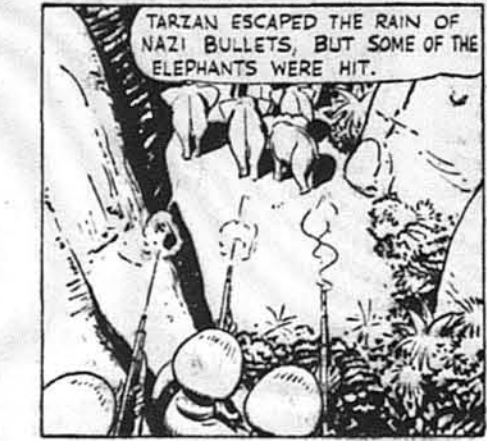
ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИК
Занимаєсь похороном
в BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦІ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 186 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: BRONX 5-5977

ВІДЗНАКА Й ВІДЗНАЧЕННЯ. На отсін літаку нама-льовують велику бомбу на знак, що літак відбуд уже 50 бомбових рейдів.

ТАРЗАН, ч. 880. Вороже село.

Тарзан уникнув куль, але кілька слонів було пощєсних.

Безпечний у лісу, Тарзан за-осмотрив їх рани, і великі звірі стали його приятелями. Потім Тарзан пішов до села дикунів, що загнали слонів у пастку.

Вони позволили йому ввійти до села, але як він був у сере-дині...

...вожд дав тайничий приказ, і банда воєків кинувся, аби його схопити.

...вожд дав тайничий приказ, і банда воєків кинувся, аби його схопити.